

Θέμα Α

Α1. Άσκηση Σ - Λ

1. Οι φόροι δαπάνης συνήθως επιβαρύνουν άμεσα τις χαμηλές εισοδηματικές τάξεις.
Σ (Βλέπε σελ.182)
2. Οι φόροι εισοδήματος λέγονται και έμμεσοι φόροι.
Λ (Βλέπε σελ.181)
3. Ο προϋπολογισμός του κράτους πρέπει να είναι πάντοτε ισοσκελισμένος.
Λ (Βλέπε σελ.183)
4. Οι μεταβιβαστικές πληρωμές αποτελούν τμήμα του εθνικού εισοδήματος.
Λ (Βλέπε σελ.180)
5. Το δημόσιο μπορεί να δανειστεί από τους πολίτες.
Σ (Βλέπε σελ.182)
(Μονάδες 3 X 5)

Άσκήσεις πολλαπλής επιλογής

Α2. Αν ο συντελεστής Φ.Π.Α. είναι 13% και η τιμή ενός προϊόντος είναι 5 € χωρίς το Φ.Π.Α. , τότε ο καταναλωτής θα πληρώσει στο κράτος:

- a. 5,65 €
- b. 6,55 €
- c. 0,65 €
- d. 8,5 €

$$P_t = P + \frac{t}{100} * P \Leftrightarrow P_t = 5 + \frac{13}{100} * 5 \Leftrightarrow P_t = 5 + 0,65 \Leftrightarrow P_t = 5,65$$

$$\text{Φόρος} = P_t - P \Leftrightarrow 5,65 - 5 = \mathbf{0,65 \text{ €}}$$

Α3. Ο φόρος εκείνος του οποίου ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται, καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση ονομάζεται:

- a. Αντίστροφα προοδευτικός
- b. Προοδευτικός
- c. Αναλογικός
- d. Εισοδηματικός

(Βλέπε σελ. 181)

(Μονάδες 5 X 2)

Θέμα Β

Ερωτήσεις ανάπτυξης

Β1. Από τις 3 βασικές επιδράσεις στη λειτουργία της οικονομίας που σχετίζονται με τις δημόσιες δαπάνες, να περιγράψετε την κατανομή των παραγωγικών συντελεστών στις διάφορες παραγωγικές δραστηριότητες.

Απάντηση: Μεταβάλλουν την κατανομή των παραγωγικών συντελεστών στις διάφορες παραγωγικές δραστηριότητες. Δηλαδή περισσότεροι παραγωγικοί συντελεστές αφιερώνονται στην παραγωγή των προϊόντων, τα οποία το κράτος επιθυμεί για διάφορους λόγους να ενισχύσει, και λιγότεροι στην παραγωγή των προϊόντων, των οποίων την κατανάλωση θέλει να μειώσει. Για παράδειγμα, οι δημόσιες δαπάνες για βελτίωση της αγροτικής παραγωγής αυξάνουν την παραγωγή γεωργικών προϊόντων, ενώ αντίθετα, η επιβολή μεγάλης φορολογίας σε πολυτελή προϊόντα μειώνει τη ζήτησή τους και στη συνέχεια την παραγωγή.

(Μονάδες 9)

Β2. Με κριτήριο την αναλογικότητα ή μη του φόρου, να αναπτύξετε τον αναλογικό φόρο.

Απάντηση: Ένας φόρος λέγεται αναλογικός, όταν ο φορολογικός συντελεστής είναι ο ίδιος, ανεξάρτητα από το μέγεθος της φορολογικής βάσης. Στην περίπτωση αυτή, αν ο φορολογικός συντελεστής είναι, για παράδειγμα, 12% και το φορολογούμενο εισόδημα είναι 100, 200 και 300 ευρώ, ο συνολικός φόρος είναι 12, 24 και 36 ευρώ, αντίστοιχα. Δηλαδή, ο φόρος είναι πάντοτε η ίδια αναλογία του εισοδήματος, ανεξάρτητα από το αν το εισόδημα αυξάνεται ή μειώνεται.

(Μονάδες 7)

Β3. Να αναλύσετε τα δάνεια εσωτερικού που συνάπτει το δημόσιο καθώς και τις τρεις πηγές του.

Απάντηση: Τα δάνεια εσωτερικού που συνάπτει το Δημόσιο προέρχονται από τρεις πηγές. Μια πηγή είναι η Κεντρική Τράπεζα, δηλαδή το ίδρυμα που έχει το προνόμιο της έκδοσης χρήματος. Στην περίπτωση αυτή η Κεντρική Τράπεζα χρηματοδοτεί το Δημόσιο αυξάνοντας την ποσότητα του χρήματος (ουσιαστικά εκδίδοντας νέο χρήμα). Μια δεύτερη πηγή είναι οι αποταμιεύσεις του κοινού. Το Δημόσιο μπορεί να δανειστεί από το κοινό εκδίδοντας ομολογιακό δάνειο. Με αυτόν τον τρόπο η αγοραστική δύναμη μεταφέρεται από τα άτομα στο Δημόσιο. Μια τρίτη πηγή είναι το εμπορικό τραπεζικό σύστημα, από το οποίο το Δημόσιο μπορεί να δανειστεί με διάφορους τρόπους.

(Μονάδες 9)

Θέμα Γ

Η τιμή του πετρελαίου συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. είναι 1,5 € το λίτρο. Ο πολίτης Α έχει εισόδημα 30 € την ημέρα ενώ ο πολίτης Β έχει εισόδημα 80 € την ημέρα, ενώ ο καθένας τους καταναλώνει από 4 λίτρα την ημέρα.

Γ1. Να υπολογίσετε τον φόρο δαπάνης που θα πληρώσει ο καθένας:

- a. Α: Φόρος = 5 €, Β: Φόρος = 5 €
- b. Α: Φόρος = 5 €, Β: Φόρος = 6 €
- c. Α: Φόρος = 6 €, Β: Φόρος = 5 €
- d. Α: Φόρος = 6 €, Β: Φόρος = 6 €

Απάντηση:

$$A: \text{Φόρος} = 1,5 * 4 = 6 \text{ €} , B: \text{Φόρος} = 1,5 * 4 = 6 \text{ €}$$

(Μονάδες 5)

Γ2. Να υπολογίσετε τον φόρο δαπάνης ως ποσοστό στο εισόδημα των πολιτών Α και Β.

- a. Α: % Φόρου στο Υ = 20%, Β: % Φόρου στο Υ = 5 %
- b. Α: % Φόρου στο Υ = 30%, Β: % Φόρου στο Υ = 10 %
- c. Α: % Φόρου στο Υ = 20%, Β: % Φόρου στο Υ = 7,5 %
- d. Α: % Φόρου στο Υ = 15%, Β: % Φόρου στο Υ = 20 %

Απάντηση:

$$A: \% \text{ Φόρου στο } Y = \frac{\text{Φόρος}}{\text{Εισόδημα}} * 100 \Leftrightarrow \frac{6}{30} * 100 \Leftrightarrow 20\% \text{ ημερήσιο } Y$$

$$B: \% \text{ Φόρου στο } Y = \frac{\text{Φόρος}}{\text{Εισόδημα}} * 100 \Leftrightarrow \frac{6}{80} * 100 \Leftrightarrow 7,5\% \text{ ημερήσιο } Y$$

(Μονάδες 5)

Γ3. Να βάση τα προηγούμενα αποτελέσματα, ο φόρος δαπάνης ως προς το εισόδημα των πολιτών Α και Β είναι:

- a. Αντίστροφα προοδευτικός
- b. Προοδευτικός
- c. Αναλογικός
- d. Εισοδηματικός

Απάντηση:

Όταν αυξάνεται το εισόδημα (Υ) μειώνεται ο φορολογικός συντελεστής (t).
Άρα ο φόρος είναι αντίστροφα προοδευτικός

(Μονάδες 5)

Γ4. Ποιος θα είναι ο φορολογικός συντελεστής (Φ.Π.Α.) του πετρελαίου αν γνωρίζουμε ότι η τιμή του χωρίς Φ.Π.Α. είναι 1,2 € ;

- a. 25 %
- b. 13 %
- c. 23 %
- d. 20 %

Απάντηση:

$$P_t = P + \frac{t}{100} * P \Leftrightarrow 1,5 = 1,2 + \frac{t}{100} * 1,2 \Leftrightarrow 0,3 = 1,2 \frac{t}{100} \Leftrightarrow \% t = 25\%$$

(Μονάδες 5)

Γ5. Αν ένας καταναλωτής Γ έχει ετήσιο εισόδημα 28.800 € τότε το ποσοστό φόρου στο εισόδημα του θα είναι:

- a. Μεγαλύτερο από του Α
- b. Μικρότερο από του Β
- c. Ίδιο με του Β
- d. Μεγαλύτερο από του Β

Απάντηση:

Γ: έτος 28.800 € , μήνας 2.400 € , ημέρα 80 € .

$$\text{Άρα \% φόρου στο } Y = \frac{6}{80} * 100 = 7,5 \%$$

(Μονάδες 5)

Θέμα Δ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας

Κλίμακα εισοδήματος (Y)	Φορολογικός συντελεστής (t)
0 – 500.000	0 %
500.001 – 10.000.000	10 %
10.000.001 – 22.000.000	20 %
22.000.001 – 35.000.000	30 %
35.000.001 και άνω	50 %

Δεδομένου ότι ο πολίτης Α διαθέτει εισόδημα 3.000.000 και ο πολίτης Β πληρώνει φόρο στο κράτος 29.750.000 €, να υπολογιστούν:

Δ1. Ο φόρος του πολίτη Α.

- a. 0 €
- b. 250.000 €
- c. 500.000 €
- d. 2.000.000 €

Απάντηση:

$$\begin{aligned} \text{Πολίτης Α: Φόρος} &= \frac{t_1}{100} * Y_1 + \frac{t_2}{100} * Y_2 \Leftrightarrow \frac{0}{100} * 500.000 + \frac{10}{100} * 2.500.000 \\ &\Leftrightarrow \text{Φόρος} = 250.000 \text{ €} \end{aligned}$$

(Μονάδες 6)

Δ2. Το εισόδημα του πολίτη Β.

- a. 45.000.000 €
- b. 50.000.000 €
- c. 80.000.000 €
- d. 25.000.000 €

Απάντηση:

$$\begin{aligned} \text{Πολίτης Β: Φόρος} &= \frac{t_1}{100} * Y_1 + \frac{t_2}{100} * Y_2 + \frac{t_3}{100} * Y_3 + \frac{t_4}{100} * Y_4 + \frac{t_5}{100} * Y_5 \\ 29.750.000 &= \frac{0}{100} * 500.000 + \frac{10}{100} * 9.500.000 + \frac{20}{100} * 12.000.000 + \frac{30}{100} \\ &\quad * 13.000.000 + \frac{50}{100} * Y_5 \end{aligned}$$

$$29.750.000 = 0 + 950.000 + 2.400.000 + 3.900.000 + \frac{Y_5}{2}$$

$$29.750.000 = 7.250.000 + \frac{Y_5}{2}$$

$$29.750.000 - 7.250.000 = \frac{Y_5}{2}$$

$$22.500.000 = \frac{Y_5}{2}$$

$$Y_5 = 45.000.000 \text{ €}$$

$$Y_5 = (\text{Εισόδημα}_{\text{TEΛ}} - \text{Αρχ. τιμή κλάσης}) \Leftrightarrow 45.000 = \text{Εισόδημα}_{\text{TEΛ}} - 35.000.000$$

$$\text{Εισόδημα}_{\text{TEΛ}} = \mathbf{80.000.000 \text{ €}}$$

(Μονάδες 10)

Δ3. Το ποσοστό του εισοδήματος που καλύπτει ο φόρος:

- a. A: % Φόρου στο Y = 14,3%, B: % Φόρου στο Y = 32,3 %
- b. A: % Φόρου στο Y = 21,2%, B: % Φόρου στο Y = 31,2 %
- c. A: % Φόρου στο Y = 9,52%, B: % Φόρου στο Y = 40 %
- d. A: % Φόρου στο Y = 8,33%, B: % Φόρου στο Y = 37,1 %

Απάντηση:

$$A: \% \text{ Φόρου στο } Y = \frac{\text{Φόρος}}{\text{Εισόδημα}} * 100 \Leftrightarrow \frac{250.000}{3.000.000} * 100 \Leftrightarrow \mathbf{8,33\%}$$

$$B: \% \text{ Φόρου στο } Y = \frac{\text{Φόρος}}{\text{Εισόδημα}} * 100 \Leftrightarrow \frac{29.750.000}{80.000.000} * 100 \Leftrightarrow \mathbf{37,1\%}$$

(Μονάδες 5)

Δ4. Να χαρακτηρίσετε το είδος του φόρου των δύο πολιτών ως προς την αναλογικότητα του:

- a. Αντίστροφα προοδευτικός
- b. Προοδευτικός
- c. Αναλογικός
- d. Εισοδηματικός

Απάντηση:

Όταν αυξάνεται το εισόδημα (Y) αυξάνεται και ο φορολογικός συντελεστής (t). Άρα ο φόρος είναι προοδευτικός.

(Μονάδες 4)